

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-

Podgorica, 13. oktobar 2015.godine

Na osnovu člana 10 stav 1, tačka 1 i člana 19 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore" br. 74/09 i 57/11) i člana 196 ZUP-a ("Službeni list Crne Gore", br. 60/03 i 32/11), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 12. oktobra 2015. godine, donijela je

RJEŠENJE

Prijavljena državna pomoć Zavoda za zapošljavanje Crne Gore po *Programu osposobljavanja za rad kod poslodavca* ocijenjena je kao usklađena sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: ZZZCG) je dopisom broj 03-7772 od 16. septembra 2015. godine podnio zahtjev za ocjenu usklađenosti državne pomoći za *Program osposobljavanja za rad kod poslodavca* sa Zakonom o kontroli državne pomoći ("Sl. list Crne Gore", br. 74/09 i 57/11 – u daljem tekstu: Zakon).

OPIS ZAHTJEVA

Tržište rada u Crnoj Gori se razlikuje zavisno od oblasti/regije posmatranja. Svaka regija ima karakterističnu strukturu i model razvoja. Sve to rezultira različitim razvojnim potencijalima, sa sličnim ili istim ekonomskim i drugim problemima. Strukturne karakteristike stanja i kretanja na tržištu rada su još nepovoljnije u manje razvijenim sjevernim opštinama, što nameće potrebu za urgentnim djelovanjem, iznalaženjem novih rješenja, odnosno koncipiranjem programa kojima će se ublažiti ovaj negativan trend.

Kreiranje programa kojima se pruža mogućnost za sticanje znanja, vještina i kompetencija, kao i sticanje iskustva za obavljanje poslova na radnom mjestu, osnovni je preduslov za podizanje kvaliteta radne snage, konkurentnosti na tržištu, odnosno većeg stepena zapošljavanja i zapošljivosti teže zapošljivih lica iz evidencije nezaposlenih Zavoda

za zapošljavanje. U protivnom, trend nezaposlenosti će dobijati sve nepovoljnije karakteristike, sa svim negativnim posledicama koje prate takav proces i projektovaće se na radnu i profesionalnu efikasnost ovih lica.

Kretanja na tržištu rada u proteklih nekoliko godina ukazuju na usporeno zapošljavanje teže zapošljivih lica, obzirom na činjenicu da se njihovo učešće u ukupnom broju nezaposlenih na evidenciji Zavoda za zapošljavanje neznatno smanjuje. Pored toga, stopa nezaposlenosti ovih lica je znatno iznad prosječne stope nezaposlenosti, što nameće potrebu realizacije programa kojima se stimuliše zapošljavanje ove kategorije nezaposlenih lica.

Naime, u evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan 30.06.2015. godine nalazilo se 31.092 nezaposlena lica, od kojih su 17.136 lica koja traže posao duže od 12 mjeseci (55,11 %). Evidentna dugoročna nezaposlenost je izraženija u sjevernim i manje razvijenim opštinama što je posledica nesklada između ponude i tražnje radne snage, posebno lica bez zanimanja, suficitarnih zanimanja, mladih lica i starijih od 50 godina i drugih teže zapošljivih lica.

Obim i struktura zapošljavanja ovih lica u djelatnostima koje su od prioritetnog značaja za razvoj Crne Gore još uvijek je znatno niža od mogućnosti zapošljavanja u tim djelatnostima što, ukazuje na potrebu da se kroz programe osposobljavanja za rad stimuliše zapošljavanje ovih lica. Razlog više je što je evidentirana povećana zainteresovanost nezaposlenih lica za tim vidom radnog angažovanja, odnosno zapošljavanja. Realizacijom programa osposobljavanja za rad kod poslodavca doprinosi se intenzivnijem zapošljavanju domaće radne snage.

Program osposobljavanja za rad kod poslodavca omogućava učesniku sticanje novih znanja i vještina, upoznavanje radnog okruženja, a radi zapošljavanja kod tog poslodavca. Program osposobljavanja se sprovodi shodno planu sprovođenja, a u najkraćem trajanju od jednog mjeseca. Nakon realizacije programa poslodavac zaključuje ugovor/e o radu sa učesnikom/cima programa, u najkraćem trajanju od tri mjeseca. Poslodavcima je omogućeno da nakon obavljene pripreme kandidata za program, realizuju program osposobljavanja za učesnike programa koje su izabrali, vodeći se zahtjevima programa, odnosno potrebama radnog mjesta, a u cilju zapošljavanja. S tim u vezi, realizacijom ovog programa ostvarili bi se i sljedeći ciljevi:

- Povećanje zaposlenosti i zapošljivosti ciljne grupe,
- Sprječavanje prolongirane nezaposlenosti,
- Doprinos ujednačenom regionalnom razvoju Crne Gore,
- Podsticanje zapošljavanja nezaposlenih lica u opštinama u kojima se realizuje program,
- Podizanje nivoa znanja i vještina i preventivno djelovanje na posljedice dugoročne nezaposlenosti,
- Podrška poslodavcima, prije svega malim i srednjim preduzećima u obezbijeđenju potrebnih kadrova,

- Doprinos kvalitetnijem poslovanju poslodavca kroz angažovanje osoba iz ciljne grupe koji im otvara mogućnost za trajno rješenje problema nezaposlenosti,
- Doprinos smanjenju rada u zoni “sive” ekonomije, i
- Doprinos većem zapošljavanju domaće radne snage.

Planirani broj učesnika ovog programa je 350 nezaposlenih lica iz evidencije ZZZCG, što predstavlja 1.12% ukupnog broja nezaposlenih lica, odnosno 2% ukupnog broja teže zapošljivih/lica u nepovoljnom položaju.

TRAJANJE I IZVORI FINANSIRANJA

Program osposobljavanja za nezaposlena lica iz evidencije ZZZCG realizuju poslodavci iz privatnog sektora u periodu od 15. oktobra 2015. godine do 31. januara 2016. godine (3,5 mjeseca).

Program se finansira iz Budžeta Crne Gore.

PRAVNA PODLOGA

Pravni osnov za dodjelu državne pomoći:

- Zakon o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (“Službeni list” Crne Gore br. 14/10),
- Nacionalna strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2012.-2015. godine,
- Program osposobljavanja za rad kod poslodavca ZZZCG za 2015. godinu.

OBLIK POMOĆI

Zavod učestvuje u finansiranju opravdanih troškova realizacije programa, u iznosu koji zavisi od zahtjevnosti programa i dužine rada zaposlenog, po realizaciji programa, a najviše do 50 % opravdanih troškova realizacije programa.

Dakle, pomoć se dodjeljuje u obliku subvencije, odnosno refundiranjem dijela troškova poslodavcima shodno pomenutom programu.

KORISNICI

U skladu sa definicijom datom u članu 2 stav 4 tačka a Pravilnika o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora, lice u nepovoljnom položaju je svako lice koje nije imalo redovno plaćeno zaposlenje tokom prethodnih 6 mjeseci.

Pravo na subvenciju po osnovu *Programa osposobljavanja za rad kod poslodavca* stiču poslodavci, koji će u periodu važenja programa zaposliti 350 lica iz evidencije ZZZCG,

sa sjedištem iz sljedećih opština: Bijelo Polje, Mojkovac, Berane, Andrijevica, Plav, Rožaje, Pljevlja, Žabljak, Nikšić, Plužine, Šavnik, Kolašin, Danilovgrad, Cetinje, Ulcinj, Podgorica, Bar, Budva, Hercego Novi, Kotor i Tivat.

Krajnji korisnici sredstava koja su predviđena ovim programom su nezaposlena lica sa evidencije ZZZCG iz prethodno pomenutih opština.

VISINA DRŽAVNE POMOĆI, OPRAVDANI TROŠKOVI I INTEZITET DRŽAVNE POMOĆI

Sredstva za realizaciju ovog programa iznose 450.000 eura, odnosno subvencionije se iznos zarade koji zavisi od zahtjevnosti programa i dužine rada zaposlenog, po realizaciji programa, a najviše do 50% opravdanih troškova.

U ovom slučaju opravdani troškovi se odnose na period od 3,5 mjeseca¹, tj. od 15. oktobra 2015. godine do 31. januara 2016. godine koliko je predviđeno programom. Finansijska sredstva za realizaciju ovog programa biće raspoređena po opštinama u skladu sa finansijskom strukturom realizacije programa u 2015. godini:

Tabela: Raspored finansijskih sredstava po opštinama realizacije programa

OPŠTINA	BR. UČESNIKA	IZNOS (Eur)
Bijelo Polje	35	50.000,00
Mojkovac	7	9.000,00
Berane	25	33.000,00
Andrijevica	5	6.500,00
Plav	6	7.500,00
Rožaje	13	15.000,00
Pljevlja	25	30.000,00
Žabljak	3	4.000,00
Nikšić	42	56.000,00
Plužine	2	2.500,00
Šavnik	2	2.500,00
Kolašin	9	11.000,00
Danilovgrad	10	12.000,00

¹ Opravdani troškovi, shodno Pravilniku o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulatora Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora su troškovi zarada u periodu od najviše 12 mjeseci nakon zaposlenja lica sa evidencije ZZZCG.

Cetinje	14	17.000,00
Ulcinj	12	14.000,00
UKUPNO	210	270.000,00 (60%) planiranih sredstava-450.000,00
Podgorica	85	108.000,00
Bar	19	25.000,00
Budva	7	10.000,00
Herceg Novi	13	17.000,00
Kotor	9	10.000,00
Tivat	7	10.000,00
UKUPNO	40	180.000,00 (40%) planiranih sredstava-450.000,00

Kako se stimulisanje zapošljavanja nezaposlenih lica po ovom program odnosi na 350 lica, za realizaciju ovog programa planiran je fond od 450.000 eura.

Intenzitet pomoći ne prelazi 50% opravdanih troškova.

KUMULACIJA

Obzirom da je intenzitet pomoći po programu predviđen najviše do 50% opravdanih troškova, a da je članom 32 stav 6 Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Sl. list Crne Gore“, br. 35/14, 02/15 i 38/15) propisano da se državna pomoć u obliku subvencija zarada može dodijeliti za zapošljavanje lica u nepovoljnom položaju do 50%, pomoć se po ovom osnovu može kumulirati do navedenog intenziteta.

OCJENA

Komisija za kontrolu državne pomoći je ustanovila da su sredstva za finansiranje *Programa osposobljavanja za rad kod poslodavca* javna sredstva, jer se realizuju iz sredstava budžeta Crne Gore i ispunjavaju kriterijume iz člana 2 Zakona, što znači da ovaj program predstavlja državnu pomoć. Navedeno znači da mjera državne pomoći ispunjava četiri kumulativna kriterijuma, odnosno:

1. Radi se o **javnim sredstvima**, tj. sredstvima koja su planirana Budžetom Crne Gore za 2015. godinu,

2. Sredstva programa su većim dijelom usmjerena na sjeverne i nerazvijene opštine (60% ukupnih sredstava), te samim tim program favorizuje poslodavce iz navedenih opština,
3. Program je **selektivan**, u smislu da mjera države (subvencija) utiče na ravnotežu na tržištu između ostalih poslodavaca - privrednih društava i njihovih konkurenata i
4. Program **narušava ili bi potencijalno mogao narušiti konkurenciju** na tržištu, jer prednost (putem subvencije) dodijeljena određenom preduzetniku ili malom privrednom društvu poboljšava njegov položaj na tržištu koje je otvoreno za konkurenciju i na taj način bi istu moglo narušiti.

ZAKONITOST POMOĆI

ZZZCG (davalac državne pomoći) je podnošenjem ovog programa prije njegove realizacije ispunio svoje obaveze iz člana 16 Zakona.

USAGLAŠENOST POMOĆI

Na osnovu gore navedenog, Komisija je zaključila da su mjere sadržane u programu državne pomoći ZZZCG u skladu sa članom 6 stav 1 tačka 1 Zakona i Pravilnikom o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulatorna Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora, član 32 („Sl. list Crne Gore“, br. 35/14, 02/15 i 38/15). Imajući u vidu navedeno odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,

Mitar Bajčeta